

A téeszésítés

A II. világháborút követően nagy változások történtek politikai, társadalmi és gazdasági téren egyaránt. 1945-ben földosztásra került sor, mely még a rákosi rendszer idején valósult meg. A szegényebb réteg kb. három holdnyi földterületet kapott. Azonban ezeket az 1950-es években visszavették egységesítés céljából.

Kezdetét vette a kollektivizálás, mely szovjet mintára történt. Ez azt jelentette, hogy a földjeiket, az eszközeiket és a jószágaikat, vagyis a teljes vagyonukat az állam kezébe kellett adniuk. Előjele volt a zsírbeszolgáltatás, illetve a szovjet csapatok élelmezését szolgáló termékek leadása. Ezt emlegette úgy Rákosi, mint "a kulákság ellen vívott zsírscata". Ezen rendszer tehát a kulákok számára igen kedvezőtlen volt, ugyanis nekik biztos megélhetésük volt. Mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy jelentős földterülettel rendelkeztek és munkásokat is alkalmaztak. Ebből kifolyólag természetesen voltak ellenzői a termelészövetkezeteknek.

Először mindenkire békésen fordultak, a rábeszélés, meggyőzés módszerét alkalmazták az agitátorok. Sok szépet s jót ígértek. Persze a legtöbb helyen süket fülekre találtak, ugyanis az emberek nem voltak ennyire hiszékenyek. Ezután következett a megfélemlítés, majd az erőszak. Számos ellenszegülőt bántalmaztak, akár családtagjaikkal együtt. Továbbá megszegényítették őket és gyakran az eszközeiket is megrongálták.

A célja a mezőgazdaság átszervezése, egységesítése volt. A termelészövetkezeti mozgalom sikerét jelezte, hogy Túrkeve 1951-ben az ország első termelészövetkezeti városa lett. 1961. febr. 17-én az MSZMP KB -azaz a Magyar Szocialista Munkáspárt- kihirdette a mozgalom győzelmét.

A TSz-nek három fajtája volt. Az egyik típusa a TSZCS azaz a termelészövetkezeti csoport, melyben a tagok egy meghatározott területen, egyéni munkával, együttesen dolgoztak. A második már fejlettebb rétegében szintén egyénileg, közösségben tevékenykedtek. A terményt átlag szerint osztották el. A harmadik a tulajdonképpeni TSz, mivel a tagok a közösen végzett munka arányában részesültek a bevételből. Függetlenül a beadott javaktól. Idővel az első és a második típusa is harmadik típusúvá vált.

Kikből is tevődött össze? Nos, a legfőbb személy a brigádvezető volt. Ő alatta állt a csoportvezető és a munkások. Havi rendszerességgel voltak közgyűlések, melyeket az elnök vezetett. Legfontosabb eseménye a zárszámadás volt.

A TSz-ek igen jól működtek, folyamatosan bővültek tagokkal, földterületekkel, mezőgazdasági eszközökkel is. Egyre jövedelmezőbb volt a tevékenységük. Ezek eredményeképpen nagyüzemi, ipari keretekben tudott tovább működni. Idővel felvették soraikba a kisiparosokat, akik továbbra is egyénileg dolgoztak, azonban a TSz-ek keretein belül. Ilyenek voltak: kovács, asztalos, ács, stb. A mezőgazdasági termelésnek köszönhetően egyre több iparág fejlődött, melyek újabb munkalehetőségeket biztosítottak. A fiatalok zöme ezen ágakban helyezkedett el, maga mögött hagyva a falusi életet.

Az emberek csekély szaktudása miatt különféle tanfolyamokat biztosítottak, melyeken agronómusokat, traktorosokat, gépeszeket képeztek ki.

Az interjú

Medina, 2016. 02. 13. Baranyai Luca interjúja Sereg Lajosnéval.

Az interjút a dédmamámmal készítettem, akit most néhány szóban bemutatnék.

A lánykori neve: Bencze Erzsébet, férjezett neve: Sereg Lajosné. Született: Kajdacs, 1925. 08. 02. Ő Medina község lakosa már közel hetven éve. Sok mindent átélt, ezért a saját tapasztalatai alapján tudott információkkal szolgálni számomra.

- Milyen volt az életek előtt?
- Kaptak juttatott földeket családonként, amik fedezték a megélhetésüket.

- Mikor alakult meg? Furcsamód erre a kérésemre igen pontos választ kaptam.
- 1960-ban.

- Mi történt a TSz megalakulásakor?
- Le kellett adni az állatokat, eszközöket, ugyanis nem volt semmi. Mindent a nép adott össze, annak érdekében, hogy megindulhasson a munka.

- Ki és miért akarta ezt?
- Az állam találta ki, a kádár-korszak idején, annak érdekében, hogy a földek egy kézben összpontosuljanak.

- Kötelesek voltak dolgozni?
- Igen, muszáj volt. Nem volt más módja a megélhetésnek.

- Hogyan zajlott?
- Egybevétték a földeket. Eleinte kézi munkát alkalmaztak, majd az idő múlásával gépesítésre került sor.

- Mindenkinek biztosított munkát?

☐ Igen, mivel a gépekhez is szükséges volt az emberi munkaerő. Nem volt munkanélküliség. A falusi nép megtalálta a munkát. A szegényebb, tanulatlanabb réteg is megtudott élni, nekik is volt lehetőségük dolgozni például a kertészetben.

☐ Mik voltak a rétegei?

☐ Két fő ága volt. Az állattenyésztés és a növénytermesztés. A szarvasmarhák tejét a csarnokokba adták le, és innen lehetett megvásárolni. A megtermelt zöldségek eladására zöldségboltokat létesítettek. Amennyiben az adott faluban-a mi esetünkben Medinán- nem keltek el környező településekre, konzervgyárakba szállították őket.

☐ Fejlődött?

☐ Igen, nagyon jól ment. Mindez a népnek volt köszönhető, ugyanis sokat dolgoztak, iparkodtak.

☐ Milyen volt a fizetség?

☐ Munkaegység alapján történt. Kezdetben mindössze 80 pengőt fizettek egy munka egységért. Az iroda intézte a fizetéseket.

☐ A fiataloknak milyen lehetőségeket biztosítottak?

☐ Ők bementek a városokba -például húskombinátokba- dolgozni.

☐ Segítette-e az emberek megélhetését?

☐ Igen. A nép kapott háztájit, illetve alacsony kamatozású kölcsönt.

☐ Hogy mi is az a háztáji?

☐ Nos, ez 25 mázsa terményt jelentett, annal0k erekében, hogy saját maguk is tudjanak gyarapodni.

☐ Miért és mikor lett vége?

☐ Mert véget ért a Kádár-rendszer is, és 1990-es évek környékén.

- 4 -

☐ Mi volt utána?

☐ Újra szétosztották a földeket, azonban hierarchikusan. Tehát a gazdagabbak kapták meg a jobb helye fekvő területeket.

- Mihez kezdtetek a kedvezőtlen területekkel?
- Bérbeadtuk.

- Végezetül a személyes véleményére voltam kíváncsi.**
- Hogy tetszett neki? Korrektnek tartotta-e? Szerette-e?
- Szerette, bár nem tartotta igazságosnak.

Véleményem

Ezen rendszer pozitív és negatív oldaláról egyaránt kaptam információkat. Számomra a dédmamám véleménye meghatározóbb, mint bármely forrás. Ez nem csupán azért van így, mert közel áll a szívemhez, hanem mert számomra meggyőző.

Összességében szerintem sem volt teljesen igazságos ez a rendszer. A hierarchia természetesen itt is jelen volt.

Képek

Néhány kép a múltból, melyek magukért beszélnek. Ezen képek Medinán készültek az

1950-es években. A falubeli Tsz tagok láthatóak rajtuk, többek között Sereg Lajos és Sereg Lajosné. Ők az én dédszüleim.

